

Новите положения при определянето и администрирането на местните такси, цени на услуги и права, предоставяни от общината

Анастас Георгиев

***New provisions for the determination and management of the local fees, prices for services and rights provided by the municipality** In settlements may be certain areas, roads or parts of roads as zones for paid and free parking at certain times of the day. The municipal council determines the price for parking, as well as terms and conditions for its payment of the municipal enterprise or legal entity referred to in Article 12, paragraph 1, point 13 of the Public Procurement Act, including approval of the annual investment plan.*

Key words: Municipality, economic activity, companies, in which the Municipality is a shareholder.

ВЪВЕДЕНИЕ

С приетите от Народното събрание изменения в Закона за движение по пътищата (ЗДвП) и Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ), обн., ДВ, бр.37 от 2015 година, се въведе промяна в правния режим на платено паркиране в населените места. Съгласно изменения текст на разпоредбата на чл.99, ал.1 и ал.3 от ЗДвП, в населените места собственикът или администрацията, управляваща пътя може да определи райони, пътища или части от пътища за зони за платено и безплатно паркиране в определени часове на денонощието. Общинският съвет определя цената за паркиране на местата по ал.1, както и условията и реда за плащането ѝ от водачите на специализираното звено на общината или на юридическото лице по чл.12, ал.1, т.13 от Закона за обществените поръчки (ЗОП), на което е предоставено управлението на тези места, включително приема годишния инвестиционен план.

ИЗЛОЖЕНИЕ

1. На първо място, измененията в ЗДвП и ЗМДТ, обн., ДВ, бр.37 от 2015 година се отнасят до промяна в правния режим на паркирането в платените зони в населените места. То вече не представлява услуга, за която гражданите плащат разходоориентирана такса, определена по реда на ЗМДТ и наредбата на общинския съвет за определянето и администрирането на местните такси, цени на услуги и права, предоставяни от общината. Тази местна дейност изгубва социалната си функция и насоченост, тъй като с приходите от нея няма да се покриват само материално-техническите разходи по предоставянето на услугата. Както се посочва в мотивите към законопроекта за изменение на ЗДвП, обичайно собственикът предоставя услуги като стопанска дейност срещу цена, а не като социална дейност срещу такса, като надмощен по отношение на ползвателя на услугата. Следователно, платеното паркиране се разглежда като стопанска (спекулативна) дейност, осъществявана пряко от общината чрез специализираното звено (общинско предприятие) или от юридическото лице по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП, с цел реализиране на печалба. За паркирането в платена зона водачите ще плащат цена, определена от общинския съвет- чл.6, ал.2 от ЗМДТ. Съгласно новата ал.3 на чл.6 от ЗМДТ, ползването на общинските тротоари, площи и улични платна или на части от тях като зони за платено и безплатно паркиране по ЗДвП се определя с наредба на общинския съвет. Следователно, по силата на законовите изменения, общинският съвет трябва с отделни наредби да определи първо- условията и реда за ползването на общинските тротоари, площи и улични платна или на части от тях като зони за платено и безплатно паркиране по ЗДвП (чл.6, ал.3 от ЗМДТ, във вр.с чл.99, ал.1 от ЗДвП) и, второ- цената за паркиране на местата по чл.99, ал.1 от

ЗДвП, както и условията и реда за плащането ѝ от водачите на специализираното звено на общината или на юридическото лице по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП, на което е предоставено управлението на тези места (чл.9 от ЗМДТ, във вр.с чл.6, ал.2 и ал.3 от ЗМДТ и чл.99, ал.3 от ЗДвП). На практика обаче, близо половин година след обнародването и влизането в сила на изменените в ЗДвП и ЗМДТ сред големите градове, които под различни форми е организирано платено паркиране, единствено община Пловдив е привела нормативните си актове в съответствие със законодателните промени. Към някои общински съвети са създадени работни групи, които да подготвят актуализирането на нормативните актове с местно значение в областта на организацията на движението и паркирането. По различни обективни и субективни причини тяхната работа не е доведена до край. С влизането в сила на новия закон са отпаднали правните основания за събиране на приходи от такси за платено паркиране. Незаконосъобразна е практиката общината да продължава да събира ценовия еквивалент на таксата за паркиране преди общинският съвет да е приел наредбите по чл.6, ал.3 от ЗМДТ, във вр.с чл.99, ал.1 от ЗДвП и по чл.9, във вр.с чл.6, ал.2 и ал.3 от ЗМДТ и чл.99, ал.3 от ЗДвП. В случая водачите плащат (дават) сума пари, а общината ги получава без да е налице правно основание за това- чл.55, ал.1 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД). Налице е неоснователно обогатяване, тъй като сумата е платена, съответно получена без основание. Липсва валидно възникнало правоотношение между водача и общината, което оправдава плащането и задържането на сумата. Обогатилата се община е длъжна да върне на гражданите полученото без основание, а те имат право да получат всичко, което са дали, ведно със законната лихва от момента на плащането. Вземането е изискуемо от момента на неговото получаване. Друг въпрос е дали длъжностни лица от общината не са превишили властта си, като са разпоредили да се събират цени на услуги, без те да са приети общинският съвет по предвидения за това ред. Измененията в ЗДвП и ЗМДТ сами по себе си не са достатъчни, за да може общината на стопанския начала да осъществява платеното паркиране, респ. да събира цена на услуга. Налице е законова възможност, за практическото реализиране на която е необходимо да бъдат приети и да влязат в сила съответните нормативни актове на общинския съвет, както предвиждат ЗДвП и ЗМДТ.

2. В мотивите към законопроекта за изменение на ЗДвП се обсъжда въпроса за правната същност на сумата, която плащат водачите за паркиране на местата, определени по реда на чл.99, ал.1 от ЗДвП. Както се посочва, при действието досегашната разпоредба тя е определена като „такса“. Тази формулировка не дава възможност да се разбере дали става въпрос „местна такса“ по смисъла на ЗМДТ или необходимо ли е нейният размер да се определя според разходите за предоставяне на услугата или тази такса е друг вид „такса“, различна от „местна такса“ по ЗМДТ и не е нужно размерът и да се определя според разходите за предоставяне на услугата. Във връзка с това е необходимо да се изясни характера на предоставяната платена общинска услуга. По смисъла на § 1, т.20 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), „местни дейности“ са дейностите по предоставяне на публични и други услуги, които общините предоставят въз основа на закон и/или решение на общинския съвет и които не се финансират като делегирани от държавата дейности. На първо място, в преобладаващата си част, местните дейности имат характер на публични услуги, които общината е длъжна да предоставя безвъзмездно на местната общност. Втора група дейности имат социален характер и не се свързват с реализирането на печалба. Трети- по естеството си представляват стопанска дейност и могат да се осъществяват с цел печалба, като по този начин допринасят за формирането на приходната част на общинския бюджет, заедно с останалите собствени неданъчни приходи. Промяната на правната същност на услугата платено паркиране означава, че тя преминава от втората към третата група местни дейности, т.е. представлява

стопанска дейност на общината. Цените на тези услуги трябва да се определят на пазарен принцип. Характерно е, че в т.сл. общината администрира стопански отношения. Тя обаче трудно може чрез пазарни, а не чрез административни способности да поддържа цените на достъпно ниво. Общинският съвет балансира разнопосочни интереси- от една страна пазарния механизъм на търсенето и предлагането, а от друга- ниската покупателната способност на местната общност. За разлика от услугите, извършвани на стопански начала, за които се дължи „цена“, за услугите, предоставяни срещу плащането на „местна такса“ ЗМДТ установява принципа за разходооправданост или за разходоориентираност. Съгласно чл.7, ал.1 от ЗМДТ, местните такси се определят въз основа на необходимите материално-технически и административни разходи по предоставяне на услугата. Общинският съвет определя размера на таксите при спазване на принципите по чл.8, ал.1 от ЗМДТ. Принципът на разходооправданост обаче не е задължителен. Възможно е цената на услугата да е по-ниска от разходите на общината за предоставянето ѝ, когато общинският съвет реши, че това се налага за защита на обществения интерес (чл.8, ал.3 от ЗМДТ)²⁹. Тази разпоредба дава възможност общинският съвет да направи преценка и ако реши, че защитата на обществения интерес го налага, да определи размера на таксата в по-нисък размер, като в този случай тя може и да не възстановява пълните разходи на общината по предоставянето на определена услуга. В тези случаи разликата между разходите и размера на таксата е за сметка на общинските приходи (чл.8, ал.4 от ЗМДТ). Съгласно чл.8, ал.5 от ЗМДТ, общинският съвет определя с наредбата по чл.9 реда, по който лицата, използващи услугата през съответната година или през определен период от нея, се освобождават от заплащане на съответната такса. Общинският съвет може да освободи отделни категории лица изцяло или частично от заплащане на отделни видове такси по ред, определен с наредбата по чл.9 от ЗМДТ (чл.8, ал.6 от ЗМДТ). Освобождаването от заплащане на такса се изразява в това, че съответното лице е задължено за таксата, т.е. то е ползвател на услугата, но за него се създава субективното право да не изпълни задължението си за плащането ѝ, без от това да последват негативните последици, предвидени в закона³⁰. Промяната на правната същност на услугата, респ. сумата, която плащат водачите за паркиране на местата, определени по реда на чл.99, ал.1 от ЗДвП от „такса“ на „цена“ има за последица неприложимостта на посочените правила за определянето на местните такси. Както се посочва в мотивите към законопроекта, дефинирането в новия закон на сумата като „цена“ съответства на разпоредбата на чл.99, ал.1 от ЗДвП, според която определянето на места за паркиране произтича от качеството на общината на собственик на частите от улиците, площадите, тротоарите и другите терени, които се предназначават за паркиране. Определянето на сумата като „цена“ дава възможност на общината да определя размера ѝ на пазарен принцип съобразно търсенето на места за паркиране в различните райони на населените места, както и да регулира количеството на превозните средства в централните им части с цел устойчиво развитие и благоприятни условия за живеене, труд и отдих на гражданите (чл.1, ал.1 от Закона за устройство на територията) и здравословна и благоприятна околна среда (чл.15 и чл.55 от Конституцията на Република България).

Когато общината пряко или чрез неперсонифицирани предприятия извършва стопанска дейност (сключва търговски сделки), тя придобива търговско качество при условията на чл.1, ал.1 от Търговския закон (ТЗ). Въпреки че липсва изрична разпоредба, следва да се приеме, че за община-търговец, не може да се открива производство по несъстоятелност. Този извод следва от статуса на общината като основна административно-териториална единица, в която се осъществява местното

²⁹ Решение № 3554 от 13.03.2013 г. по адм. д. № 78/2013 на ВАС.

³⁰ Решение № 818 от 17.01.2013 г. по адм. д. № 9840/2012 на ВАС.

самоуправление, и от забраната по чл.51, ал.4 от ЗОС за участието ѝ в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник. Общината не е търговец, когато образува еднолично търговско дружество с общинско участие в капитала (предимно ЕООД и по изключение в големи общини- ЕАД)³¹. Съгласно чл.54а от ЗОС, в общината се създават и поддържат публични регистри за търговските дружества с общинско участие в капитала, за общинските предприятия, за юридическите лица с нестопанска цел и за гражданските дружества, в които участва общината.

Промяната на правната същност на платеното паркиране като услуга, за която се плаща „цена“ има за последица, че върху стойността трябва начислява и внася ДДС, а приходите от продажбите следва да се отчитат при условията и реда на Наредба № Н-18 от 13.12.2006 година за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства, издадена от Министъра на финансите, обн. ДВ., бр.106 от 27.12.2006 година. Съгласно чл.248 от Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), бюджетните предприятия следва да бъдат облагани с данъци за приходите им, които са получили от сделки по чл.1 от Търговския закон (ТЗ), включително и отдаване под наем на недвижимо и движимо имущество. Данъкът е 2% върху приходите на общините и 3% за всички останали бюджетни организации.

3. Съгласно чл.9 от ЗМДТ, във вр.с чл.6, ал.2 от ЗМДТ, местните такси, цени на услуги или права, предоставяни от общината, вкл. тези по чл.6, ал.3 от ЗМДТ, се определят с наредба на общинския съвет. Това означава, че всички общински услуги, които се предоставят срещу заплащане, трябва да са изчерпателно изброени. Законът не предвижда възможност, с оглед постигането на по- голяма гъвкавост и оперативност, общинският съвет да делегира правомощие на друг орган. С оглед осъществяването на контрол за законосъобразност при определянето на местните такси и спазването на принципите за разходооправданост по чл.8, ал.1 от ЗМДТ, за приемането на таксата за паркиране беше необходимо да бъдат изготвени калкулации, ценообразписи, тарифи, обособки и др. подобни. До този момент на общината беше трудно да калкулира и обособне материално-техническите разходи, които извършва за услугата платено паркиране. Законодателните изменения в значителна степен преодоляват този проблем. Както беше посочено, платеното паркиране вече почива на стопански начала и се основава на принципа на търсенето и предлагането. С оглед приемането на решение от общинския съвет за определяне на цената за платено паркиране не отпада необходимостта да се изготвят калкулации на материално-техническите разходи по предоставянето на услугата. В случая анализът има за цел да се установи себестойността на услугата, която е компонент в крайната цена. Последната трябва да дава възможност за развитие на услугата и да включва % печалба. Възможно е да се изготвят пазарна оценка и анализ на търсенето и предлагането на услугата по райони, зони за паркиране и т.н. Следователно, не е изключено в рамките на едно и също населено място да бъдат определени различни цени за паркиране. Това може да окаже благоприятно въздействие върху организацията на движението и паркирането.

4. В мотивите към законопроекта за изменение на ЗДвП и ЗМДТ се изтъква, че контролът от страна на кмета на общината и на общинския съвет върху специализираното звено на общината, съответно- юридическото лице по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП, е гаранция, че при осъществяване на дейността си то няма да злоупотребява с господстващото си положение на пазара на услугата „предоставяне на места за паркиране в населените места“ и ще се съобразява с нуждите на потребителите на тази услуга. Посоченото виждане трудно може да бъде споделено.

³¹ Георги Стефанов, Търговско право, Обща част, изд."Абагар", гр. Велико Търново, 2011 г., стр.85-89.

Именно заради господстващото си положение на пазара на услугата, общината ограничава възможностите за развитие на конкуренцията в тази насока. Съществува възможност тя едностранно да налага неблагоприятни условия за потребителите на услугата. Това ще са случаите, когато общинският съвет установи необосновано високи цени за платеното паркиране. Общината е в доминираща роля спрямо водачите като едностранно определя условията, реда и цената за предоставяне на една услуга. Следователно, наредбата на общинския съвет за условията и реда за ползването на общинските тротоари, площади и улични платна или на части от тях като зони за платено и безплатно паркиране по ЗДВП трябва да дава достатъчно гаранции, че общината няма да създава и да налага условия на потребителите на услугата, които те не биха приели, ако имаше алтернативно предлагане. Като коректив за избягване на посочените дисбаланси, вследствие от администрирането на стопански отношения и с оглед доближаването на общинските услуги до основния пазарен механизъм за търсенето и предлагането, е редно общината да въведе заплащане на паркирането според реалното времетраене на услугата, а не за всеки започнат час, каквато е настоящата практика. Водачите не са длъжни да плащат цена за услуга, която не ползват.

5. Измененията в ЗДВП и ЗМДТ дават възможност общинските съвети да определят реда за администрирането на зоните за платено паркиране. Съгласно разпоредбата на чл.99, ал.3 от ЗДВП, тази дейност може да се осъществява от специализираното звено на общината или от юридическото лице по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП, на което е предоставено управлението на тези места. Законът предвижда само две организационни форми за управление на зоните за платено паркиране. На първо място услугата може да се предоставя пряко от общината чрез специализирано звено (общинско предприятие), създадено по реда на глава VI от Закона за общинската собственост (ЗОС). На второ място, дейността по администрирането на зоните за платено паркиране може да се осъществява от юридическо лице по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП. Поради изчерпателното изброяване, се изключва възможността тази местна дейност, която имат характер на стопанска дейност, да се осъществяват от общината чрез договор за гражданско дружество по ЗЗД, договор за съвместна дейност или чрез споразумение за сътрудничество (общинско сътрудничество по чл.59 и сл. от Закона за местното самоуправление и местната администрация), каквито възможности предоставя ЗОС. ЗДВП се явява специален закон по отношение на ЗОС, поради което стеснява приложното му поле в сферата на конкретната стопанска дейност-управление на зоните за платено паркиране.

Общинско предприятие се образува, преобразува и прекратява (закрива) по решение на общинския съвет, който трябва да приеме и правилник, въз основа на който общинското предприятие да осъществява дейността си. В правилника следва да се определят предметът на дейност, структурата, управлението (редът за назначаване от кмета на директор на общинското предприятие), численият състав и правата и задълженията на предприятието по отношение на предоставеното му общинско имущество (срв. чл.52, ал.4 и чл.55 от ЗОС). Определянето на такива права и задължения обаче има вътрешно- организационно и отчетно значение, а не превръща общинското предприятие в правен субект (юридическо лице), собственик и търговец. Тези качества принадлежат само на общината³². Специализираното звено на общината има възможност да предоставя по-евтини услуги при осъществяване на местните дейности, посочени в чл.53 от ЗОС. Налице са повече възможности за бързина и оперативност при осъществяването на местните дейности и услуги, като същевременно кметът на общината има

³² Георги Стефанов, Търговско право, Обща част, изд."Абагар", гр. Велико Търново, 2011 г., стр.85-89.

възможност пряко да влияе върху тяхното управление. Тази организационна форма позволява пряко и непосредствено да се планират всички дейности, които се финансират от общинския бюджет. Същевременно тя разполага с голяма гъвкавост при текущото изпълнение и възможности за прилагане на стимули и санкции³³.

Юридическо лице по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП е търговско дружество, за което са изпълнени едновременно следните условия:

- 1) капиталът му е изцяло общинска собственост или собственост на холдинг, чийто капитал е изцяло общинска собственост;
- 2) обект е на контрол, подобен на този, упражняван от кмета на общината и общинския съвет върху собствените структурни звена на общината и
- 3) най-малко 80 на сто от оборота му е формиран от дейности, свързани с осигуряване изпълнението на функции на общината.

Търговските дружества с общинско участие в капитала се образуват и регистрират по реда на ТЗ, ЗОС, наредбата на общинския съвет по чл.51а, ал.4 от ЗОС за условията и реда за упражняване на правата на собственост на общината в търговски дружества с общинско участие в капитала и за участието на общината в граждански дружества и за сключване на договори за съвместна дейност и се вписват по реда на Закона за търговския регистър. Те са самостоятелни юридически лица, търговци според правно-организационната си форма (чл.1, ал.2 от ТЗ). Общинският съвет приема решения по придобиването, управлението и разпореждането с общинската собственост, създаване, преобразуване и прекратяване на търговски дружества с общинско участие в капитала и определяне на представители на общините в тях.³⁴ Кметът на общината няма такива права³⁵. Под „решение“ по смисъла на чл.32, ал.2 от Закона за администрацията, което подлежи на спиране и проверка за законосъобразност от административния съд, следва да се разбира вид правен акт на колегиален орган на управление на общината, което по съдържание представлява властническо волеизявление. По този ред не може да бъде проверявано съответствието на решение на общинския съвет с ТЗ, защото по съдържание то представлява гражданскоправно волеизявление на собственика на капитала в търговско дружество³⁶. По отношение на своята структура и начин на управление търговските дружества с общинско участие в капитала нямат съществени различия от установените общи положения за търговските дружества в ТЗ.

Юридическите лица по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП могат да управляват зоните за платено паркиране, без да е необходимо за възлагането да се провежда процедура по ЗОП. Същевременно, всички приходи от платеното паркиране ще представляват собствени приходи от стопанската дейност на дружеството. В тази насока новоприетият закон търпи най-съществени критики. При обсъждането му многократно е обръщано внимание, че съгласно разпоредбата на чл.45, ал.1, т.1, буква „в“ от ЗПФ, приходите от услуги се включват в общинския бюджет и ще е незаконосъобразно, ако приходите от ползването на местата за паркиране остават в търговските дружества, на които е предоставено да ги

³³ В т.см. авторски колектив: Анелия Атанасова, Антоанета Матеева, Белин Моллов, Веселина Комитска, Гинка Капитанова, Гинка Чавдарова, Емил Савов, Иван Върляков, Лъчезар Росенов, Маргарита Проданова, Мария Куманова, Марияна Николова, Моника Роменска, Станка Ангелова, Стефан Владков, Стефан Иванов, Татяна Димитрова, Теодора Дачева, Хенри Майнъс, Христина Ковачева, в "Наръчник за кметове и общински съветници", НСОРБ, ФРМС, мандат 2003- 2007

³⁴ Решение № 5027 от 02.06.2004 г. на ВАС по адм. д. № 1999/2004 г.

³⁵ Решение № Ф- 57 от 30.VI.1993 г. по ф. д. № 262/92 г., V г. о.

³⁶ Решение № 12057 от 19.12.2003 г. по адм. д. № 8511/2003 г. на ВАС.

управляват. От друга страна обаче, общината чрез общинския съвет може да преразпредели приходите, формирани от дейността на юридическите лица по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП и да ги използва за изпълнение на своите функции, след като те бъдат обложени като печалба при дружеството. В такъв случай, за да се избегне евентуални злоупотреби и нецелесъобразното разходване на приходите от платено паркиране, необходимо е в наредбата на общинския съвет по чл.51а, ал.4 от ЗОС да се предвидят механизмите за осъществяване на текущ контрол (предимно финансов) и за реализиране на организационната и имуществена отговорност на органите за управление на търговските дружества.

6. В мотивите към законопроекта се посочва, че след като приходите от платеното паркиране в бъдеще няма да представляват „такса“, а се определят като „цена“, то те могат да се събират от организацията, която управлява местата за паркиране и да се използват за благоустрояването им, за подобряване на транспортното обслужване на населението на общината или за постигане на други цели, включени в предмета ѝ на дейност, определен от общинския съвет. Тези места за паркиране обаче не са включени в имуществото на дружеството. Те продължават да бъдат собственост на общината, най-често публична общинска собственост. Трудно може да бъде споделено виждането, че дружеството чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП ще благоустроява местата за паркиране, освен ако не му е предоставено право на управление, съгласно чл.14 от ЗОС. Това обаче едва ли е възможно, тъй като общинските тротоари, площи и улични платна, използвани за паркиране, служат и за друго общо предназначение на жителите на общината и в този смисъл са обект на съзволителни действия. Съгласно чл.99, ал.1 от ЗДвП, общинският съвет приема годишния инвестиционен план на юридическото лице по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП, което ще управлява зоните за платено паркиране. Тази разпоредбата повдига множество въпроси, които поради лаконичната уредба и липсата на каквато и да било общинска практика все още не могат да намерят категорични отговори. Първо, не е ясен предметния обхват на т.нар. инвестиционен план. Спорно е дали общинският съвет може да задължи юридическото лице по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП да инвестира в имоти, които не са негова собственост. Както беше посочено, определените райони, пътища или части от пътища за зони за платено и безплатно паркиране, в преобладаващата си част са публична общинска собственост. Тяхната поддръжка и ремонт следва да е обезпечена финансово със средствата, които общината получава под формата на данъци от населението. В такъв случай е необосновано разходите за поддръжка да се извършват от общината, а приходите от услугите да се събират от търговски дружества. Дори последните да инвестират част от печалбата, това не води автоматично до отпадане на ангажимента на общината да поддържа, хигиенизира, сметопочиства, снегопочиства, обезопасява, поставя пътни знаци и пътна маркировка, поддържа уличното осветление и т.н. и т.н. същите тези зони- общинска собственост, което не представлява инвестиционен разход. Законът не посочва лицата или органите, които са отговорни за изготвянето на инвестиционния план и за своевременното му внасяне за обсъждане и приемане от общинския съвет. Не е посочено времето за неговото приемане, респ. не са определени последиците от забавеното му приемане или неприемане от общинския съвет. Може да се постави и въпроса дали общинският съвет има оперативна самостоятелност да определи или измени параметрите на вношения за обсъждане инвестиционен план, както и да го измени в хода на текущото изпълнение. Като орган на местното самоуправление, осъществяващ публични функции и правомощия той няма такава компетентност. Но, като орган, упражняващ правата на общината на едноличен собственик на капитала на юридическото лице по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП, общинският съвет би могъл да проведе такава изменение на инвестиционния план. Друг спорен въпрос е дали общинският съвет може да скрепи неизпълнението или неточното изпълнение на инвестиционния план със санкционни

последници за юридическото лице по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП. Следва да се приеме, че това не е възможно, тъй като в случая не е налице общински инвестиционен план, а такъв на търговското дружество, което е самостоятелен правен субект, различен от общината. Всички тези сложни отношения и проблеми налагат да се установят ясни правила и строга отчетност, проследимост и контрол на всички приходи и разходи за управление на зоните за платено паркиране.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Българското законодателство дава широки възможности на общината за осъществяване на стопанска дейност за повишаване на собствените неданъчни приходи. ЗОС определя различните правноорганизационни форми за осъществяването на стопанска дейност от общината. ЗДвП ограничава приложното поле на ЗОС като предвижда, че управление на зоните за платено паркиране може да се предоставя пряко от общината чрез общинско предприятие, създадено по реда на глава VI от ЗОС или от юридическо лице по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП. Основен проблем при осъществяването на стопанска дейност чрез търговски дружества по чл.12, ал.1, т.13 от ЗОП са недостатъчната публичност при възлагането на дейността и възможностите за заобикаляне на закона. С измененията в ЗДвП и ЗМДТ се въведе промяна в правния режим на платено паркиране в населените места. То представлява стопанска (спекулативна) дейност, осъществявана с цел реализиране на печалба. За паркирането в платена зона водачите следва да плащат цена, определена от общинския съвет. Ползването на общинските тротоари, площади и улични платна или на части от тях като зони за платено и безплатно паркиране по ЗДвП се определя с наредба на общинския съвет. Въпросите за определянето на цената за платено паркиране и за управлението на зоните за платено паркиране в населените места представляват интерес за местната общност. Необходимо е да се осигури публичност и прозрачност при приемането на съответните решения, които да се предхождат от обществен дебат, в който да участват не само представените в общинския съвет местни политическите партии и коалиции, а също и неправителствени организации, средствата за масово осведомяване и обществеността.

БИБЛИОГРАФИЯ:

проф.д.н. Георги Стефанов, Търговско право, Обща част, изд."Абагар", гр. Велико Търново, 2011 г.

"Наръчник за кметове и общински съветници", НСОРБ, ФРМС, мандат 2003- 2007, авторски колектив: Анелия Атанасова, Антоанета Матеева, Белин Моллов, Веселина Комитска, Гинка Капитанова, Гинка Чавдарова, Емил Савов, Иван Върляков, Лъчезар Росенов, Маргарита Проданова, Мария Куманова, Марияна Николова, Моника Роменска, Станка Ангелова, Стефан Владков, Стефан Иванов, Татяна Димитрова, Теодора Дачева, Хенри Майнъс, Христина Ковачева.

Решение № 3554 от 13.03.2013 г. по адм. д. № 78/2013 на ВАС.

Решение № 818 от 17.01.2013 г. по адм. д. № 9840/2012 на ВАС.

Решение № 5027 от 02.06.2004 г. на ВАС по адм. д. № 1999/2004 г.

Решение № Ф- 57 от 30.VI.1993 г. по ф. д. № 262/92 г., V г. о.

Решение № 12057 от 19.12.2003 г. по адм. д. № 8511/2003 г. на ВАС.

<http://www.parliament.bg/>

ЗА КОНТАКТИ:

гл.ас.д-р Анастас Георгиев, Катедра "Частноправни науки", Русенски университет "Ангел Кънчев", e-mail: anastas_georgiev@abv.bg